

SOCIAL OMSORG
Marie BjörkmanSocialnämnden
2020-12-09

Grundläggande principer för valfrihetssystem inom socialnämndens ansvarsområde

Sammanfattning

Täbybor har sedan tidigt 1990-tal kunnat välja utförare av offentligt finansierad omsorg. I takt med att valfrihetssystem införts och utvecklats har socialnämndens roll förändrats. Rollen som utförare har successivt minskat, samtidigt som rollen som beställare och organisatör av den lokala "valfrihetsmarknaden" blivit allt mer central. Ett valfrihetssystem är en form av styrning som hela tiden måste underhållas för att systemet ska fungera. För att tydliggöra grunderna i och ramarna för utformningen av valfrihetssystem inom socialnämndens ansvarsområde, har ett förslag till principdokument utarbetats.

Principdokumentet (daterat den 16 november 2020) finns som bilaga till detta tjänsteutlåtande.

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner föreliggande förslag avseende "Grundläggande principer för valfrihetssystem enligt LOV inom socialnämndens ansvarsområde" daterat den 16 november 2020.
2. Principdokumentet gäller från och med den 1 januari 2021 och tills vidare.
3. Principdokumentet ersätter "Policy för socialnämndens valfrihetssystem", dnr. 2017/57-74.

Ärendet

Täbybor har sedan tidigt 1990-tal kunnat välja utförare av offentligt finansierad omsorg. Först ut med "kundval med auktorisation" var hemtjänsten 1993. Auktorisationsmodellen ersattes 2009 av lag (2008:962) om valfrihetssystem LOV. Idag finns valfrihetssystem med valbara utförare inom nio olika tjänstekategorier. En sammanställning över aktuella valfrihetssystem och datum för beslut om införande finns i bilaga till principdokumentet.

I takt med att valfrihetssystem införts och utvecklats har socialnämndens roll förändrats. Rollen som utförare har successivt minskat, samtidigt som rollen som beställare och organisatör av den lokala "valfrihetsmarknaden" blivit allt mer central. Utformning av villkor för etablering och relationer med marknaden har stor betydelse för hur valfrihetssystemet, och därmed också brukarens möjligheter att faktiskt välja, utvecklas.

Socialnämnden ska i egenskap av huvudman för socialtjänsten och ansvarig för samtliga valfrihetssystem svara för att organisera, vårda och utveckla valfrihetssystemen så att Täbybor kan erbjudas välfärdstjänster av god kvalitet med möjlighet att välja vem som ska utföra tjänsterna. Eftersom LOV tillämpas inom flertalet tjänstekategorier inom socialnämndens ansvarsområde, behöver valfrihetssystemen i allmänhet lyftas fram och ges en tydligare plats i nämndens styrning.

För att tydliggöra vilka grundläggande principer valfrihetssystemen vilar på m m, har ett förslag på principdokument utarbetats (se bilaga). Syftet med principdokumentet är att tydliggöra ramverket för valfrihetssystemen och beskriva vilka grundläggande principer som i allmänhet ska tillämpas.

Principdokumentet föreslås träda i kraft den 1 januari 2021 och gälla tills vidare. Beslut om ändringar i dokumentet fattas av socialnämnden.

Ekonomiska aspekter

Principdokumentet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Överväganden

Principdokumentets syfte är att tydliggöra på vilka grunder valfrihetssystemen vilar, men också principer för utformningen av varje valfrihetssystem. Dokumentet ska bidra till tydlighet och transparens och fungera som ett underlag för styrning av socialnämndens valfrihetsprocesser.

År 2017 beslutade socialnämnden om en policy för nämndens valfrihetssystem (dnr. SON 2017/57-74). Policyn, som reviderades hösten 2018, har i grunden samma syfte som det principdokument som föreslås i detta tjänsteutlåtande. Principdokumentet har dock ett mer omfattande innehåll och är utformat utifrån nu rådande omständigheter. Förutsatt att socialnämnden beslutar att anta principdokumentet, föreslås därför att policyn från 2017 samtidigt upphör att gälla.

Claes Lagergren
Socialchef

Bilaga: Grundläggande principer för valfrihetssystem inom socialnämndens ansvarsområde daterat den 16 november 2020.